Călin Gruia

NUIELUȘA DE ALUN

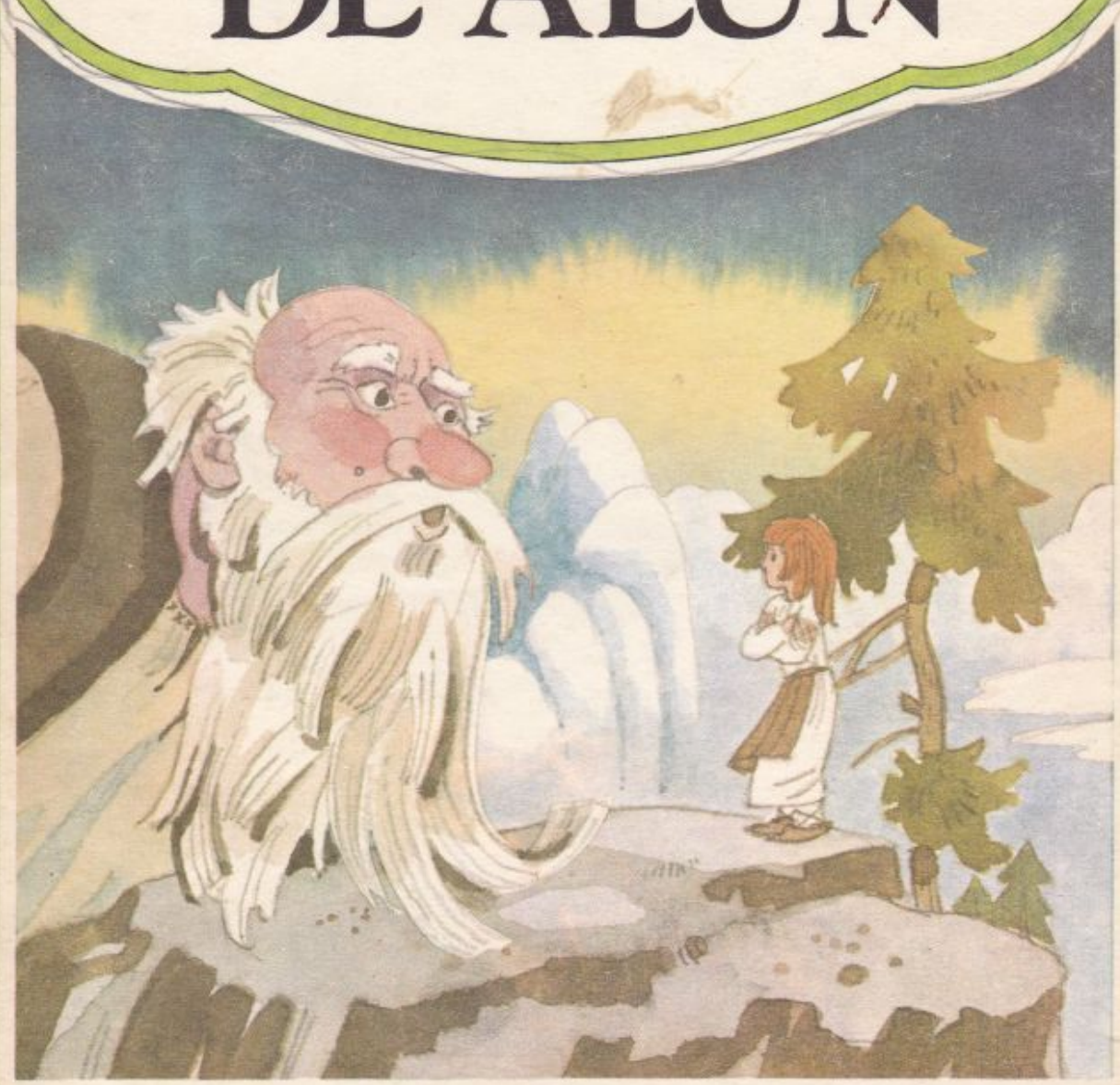

EDITURA ION CREANGĂ

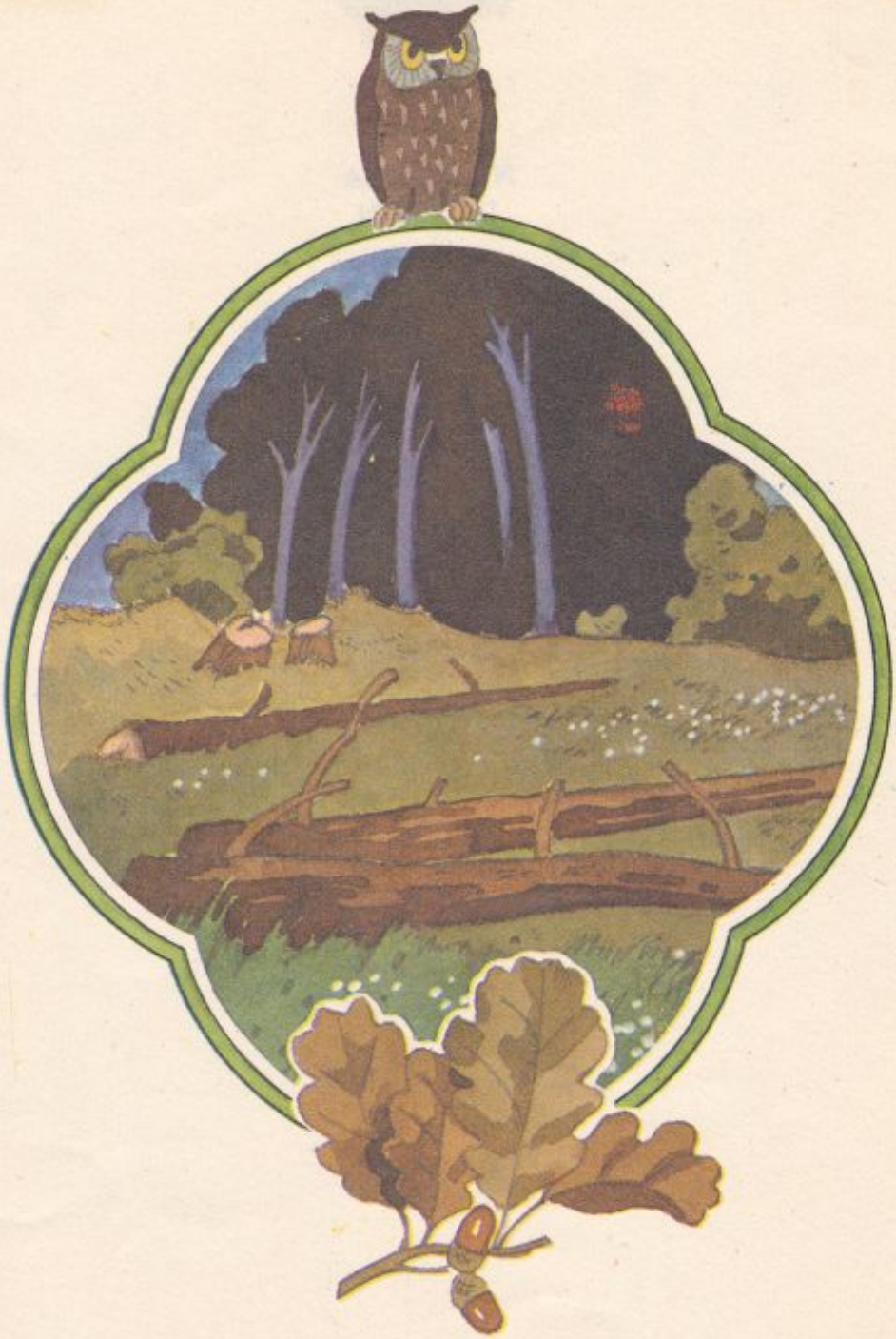

Copertă și ilustrații de Kalab Francisc

Călin Gruia

NUIELUȘA DE ALUN

Editura Ion Creangă
București, 1987

A fost odată o femeie sărmană care avea doi copii: un băiat și o fată. Pe fată o chema Sprinteoara, iar pe băiat Mugurel. Într-o zi, Sprinteoara porni cu Mugurel prin pădure să culeagă ciuperci. Soarele trecuse de amiază și coșurile lor rămăseseră tot goale. Și cum mergeau ei și se afundau printre copaci, numai iată că zăriră o ciupercă mare și frumoasă. Se aplecară să o rupă dar ciuperca se făcu nevăzută. Se uitară mirați în jur și o văzură ceva mai departe. «Ce să fie oare, spuse Sprinteoara, parcă ar avea picioare.» Cînd se uită mai bine, fata văzu că arborii erau strîmbi, fără frunze, că semănau cu niște făpturi vii, care-și mișcau crengile ca niște degete răsucite. Sprinteoara se sperie. Voi să-l strige pe Mugurel dar nu avu putere. Mugurel tocmai atunci prinsese în mîini ciuperca și trăgea de ea s-o scoată din pămînt. Ciuperca se rupse și din ea izbucni un fum galben. Fumul învălui într-o clipă locul acela, apoi se ridică deasupra pădurii și se mistui în zare. Odată cu norul de fum pieriră copacii cu chipuri ciudate, pieri Mugurel. Sprinteoara o rupse la fugă strigînd după ajutor. Nu-i răspundea însă nimeni. Cărările îi erau necunoscute. Se rătăci. Și tot umblînd ea și strigînd, în toate părțile, se pomeni într-o rarişte, în fața unui alun, care se legăna. Nu adia nici un vînt și totuși alunul se legăna de parcă cineva îl scutura de tulpină.

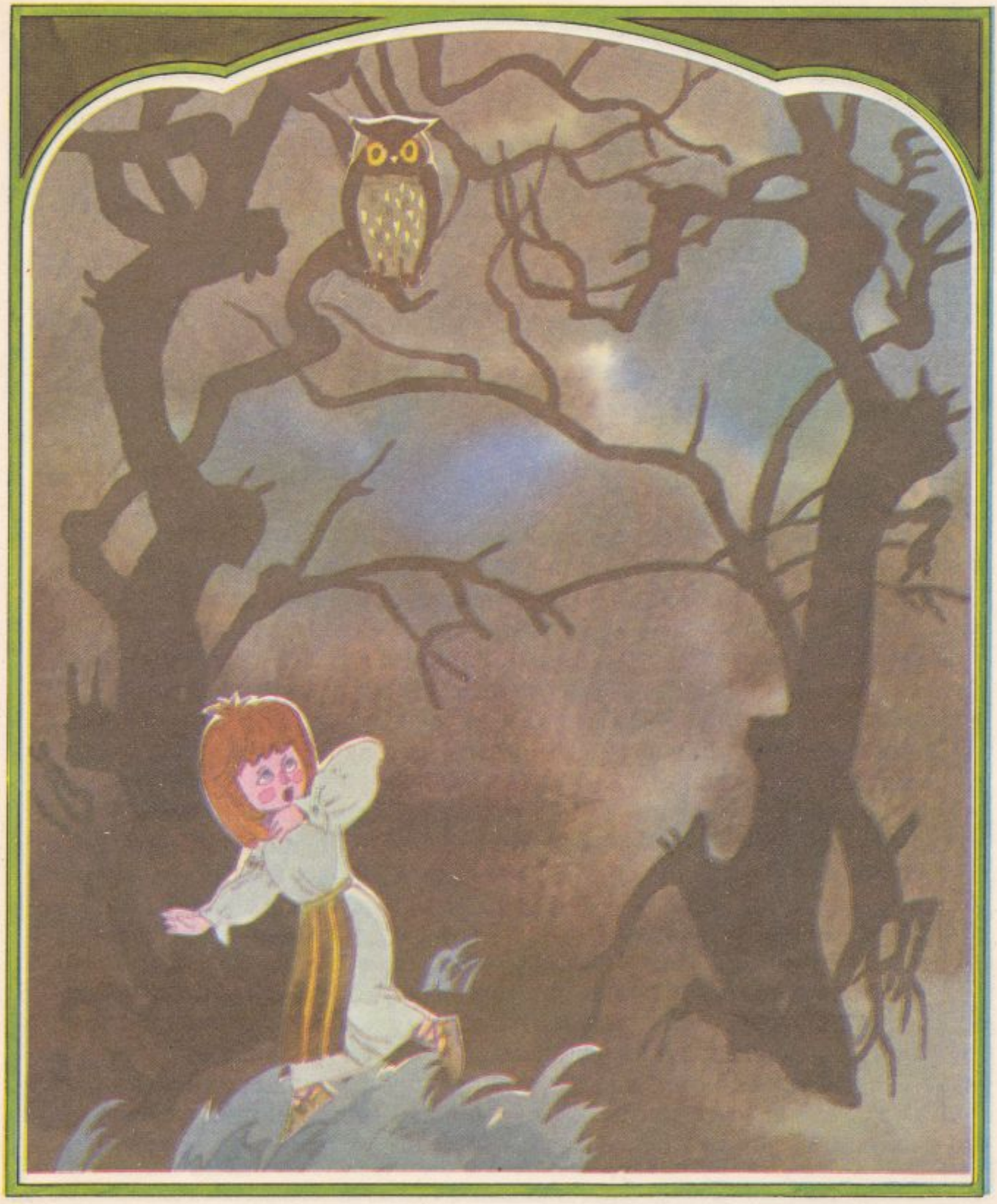

— Ce ai alunule? întrebă Sprinteoara.

— Nu te mira că mă legăn cînd nu bate vîntul şi-mi îngălbeneşte frunza în toiul verii. La rădăcina mea e un vierme năpraznic.

— Un vierme? făcu Sprinteoara.

Şi fata începu să sape cu un băţ. Pămîntul era tare, rădăcinile adînci, dar ea nu se lăsă pînă nu găsi viermele şi-l strivi pe loc. Acoperi, apoi, rădăcinile cu pămînt şi fiind în vale un izvor aduse, de cîteva ori, apă în pumni. Şi iată, alunul îşi lepădă pe dată haina galbenă, înmuguri, dădu frunze noi şi înflori.

— Mulţumesc, fată bună, că m-ai scăpat de vrăjmaş. Şi aplecîndu-şi un ram înflorit, alunul adăugă: «Rupe de aici o nuieluşă. Cu atîta te pot răsplăti. Cu această nuieluşă dacă vei atinge copaci uscaţi, pe dată vor înflori şi vor lega rod. Dacă vei atinge crenguţe uscate ele vor înverzi şi vor da rădăcini. Dacă vei atinge crenguţe verzi, ele sub ochii tăi se vor face copaci».

Sprinteoara luă nuieluşa de alun şi o băgă în sîn. Peste pădure se lăsă noaptea. Vîntul mişca frunzele copacilor şi Sprinteoarei i se părea că aude glasul lui Mugurel. După multă vreme ajunse într-o poiană şi se aşeză să se odihnească, şi cum sta pe gînduri numai ce aude un fluierat. Un balaur mare, verde, se tîra prin iarbă îndreptîndu-se către un copac înalt în care se zărea un cuib neobişnuit. Văzînd-o pe Sprinteoara,

balaurul se aruncă asupra ei. Fata se dădu îndărăt. Scoase nuielușa de alun și atinse un rug uscat de mure, și pe dată, în calea balaurului, răsări o tufă mare de mure care, încolăcindu-se, îl prinse ca într-o țesătură încîlcită. Balaurul începu să se zvîrcolească, dar cu cît se zbătea cu atît răsăreau, în jurul lui, mai mulți rugi și-l legau din toate părțile. Pînă la urmă balaurul pieri înăbușit. Bucuroasă, Sprinteoara voi să pornească mai departe, dar auzi un glas din copac: «Hei, ascunde-te, fată vitează, vine pasărea cu penele de argint și ar putea să te înghită». Cît ai clipi, pasărea cu penele de argint coborî, deschise ciocul, înghiți fata, apoi se ridică la puii ei. Puii începură să strige cu toții într-un glas: «Dă-i drumul mamă, ne-a scăpat de balaurul cel verde care venea să ne mănînce, dă-i drumul din gușă!» Sprinteoarei nu-i veni să creadă că a scăpat, atît de repede, din gușa întunecoasă a pasărei și tremura de groază. «Cum să-ți mulțumesc că mi-ai scăpat puișorii de dușman? întrebă pasărea cu penele de argint.» «Să-mi spui unde l-aș putea găsi pe frățiorul meu.» «Nu știu, dar într-o clipă voi înconjura lumea să aflu.»

Și, cît ai bate din palme, pasărea cu pene de argint zbură. Și cît ai fuma o lulea, pasărea cu pene de argint se și întoarse: «Ca să ajungi pînă la fratele tău îți trebuiesc opinci de fier și îndrăzneală de voinic. Fratele tău e la Zîna Hapsînă, stăpîna Muntelui Negru. Muntele îi păzit

de o lupoaică cu dinții de oțel și cu ochii neadormiți. Așa mi-a spus sora mea, pasărea cu penele de aur. Ține fulgul acesta și cînd vei fi la greu să-l pui în podul palmei. Acum coboară și pornește-te înspre miazănoapte. Fii însă cu băgare de seamă, Hapsîna e vicleană și nu poate fi doborîtă decît cu sabia Uriașului Faur. Sprinteoara ar fi dorit să mai întrebe ceva, dar pasărea își luase zborul. Și a mers Sprinteoara, și a mers și iată că într-o dimineață se trezi în calea ei cu un munte gol, pleșuv. Fata se așeză pe o piatră să se odihnească. Dar nu-i tihni somnul că pe dată auzi o larmă mare. Cînd se uită mai bine, văzu într-o vale un om nespus de ciudat. Avea spinarea cît două porți, puse alături, brațele groase cît copacii, și care, cu un fel de ghioagă lovea stîncile și munții și se văicărea. «Dacă ar fi cineva să-mi scoată blestemata de viespe din ochi i-aș dărui orice. Viespea îmi mănîncă vederea.» «Îți scot eu viespea din ochi, numai astîmpără-te.» Fata se apropie de Uriaș, dar abia îi putu ajunge pînă la gleznă. Se urcă pe o stîncă dar abia îi putu ajunge pînă la brîu. În cele din urmă se sui într-un brad înalt și-i ajunse la frunte. Cu vîrful broboadei îi scoase viespea din ochi. «Mulțumesc, spuse Uriașul. Cu ce te pot oare dărui? Eu sînt Meșterul Faur. Uriașul din Munții Pleșuvi.»

Fata îi povesti întîmplarea cu frățiorul ei, omul ascultă, își luă apoi, de jos, ghioaga și lovi în munte. Pe dată se deschise o poartă și intrară

într-o fierărie. Acolo, Uriașul rupse o așchie din sabia sa, o trecu de cîteva ori printre degete, ca pe o bucată de ceară, și-i făcu fetei o sabie. Apoi luă o altă bucată de fier, o frămîntă în pumni ca pe un aluat, și-i făcu Sprinteoarei șapte perechi de opinci. Și rupînd din ghioaga lui de oțel o bucată făcu un ciocănel: «Sabia are putere cît una mare. Opincile îți vor ajunge la drum. Cu ciocănelul, dacă vei lovi în muntele acela blestemat, el se va deschide». Sprinteoara mulțumi Uriașului și o porni la drum. Și merse, și merse multă vreme pînă cînd simți că o dor picioarele și că o strîng opincile de fier. Le descălță și încălță altă pereche. Oboseala îi trecu pe loc și prinse din nou putere. Cît o fi mers nimeni n-ar putea spune, dar fata schimbă în cale șase perechi de opinci și de frățiorul ei tot nu putu da. Cînd încălță cea de-a șaptea pereche, într-o clipită ajunse la poalele muntelui păzit de lupoaica cea cu dinții de oțel și ochii neînchiși. Ce să facă Sprinteoara? Nu era glumă să te iei la luptă cu asemenea lighioană. De aceea, fata se urcă într-un copac și așteptă să vină noaptea, doar, doar, va adormi lupoaica. Dar lupoaica nici vorbă să închidă ochii. Mîhnită, fata își aduse aminte de puful pasărei cu penele de argint. Îl puse în palmă. Pasărea cu penele de argint se arătă pe dată. Și după ce schimbară cîteva vorbe, pasărea cu penele de argint bătu din aripi și într-o

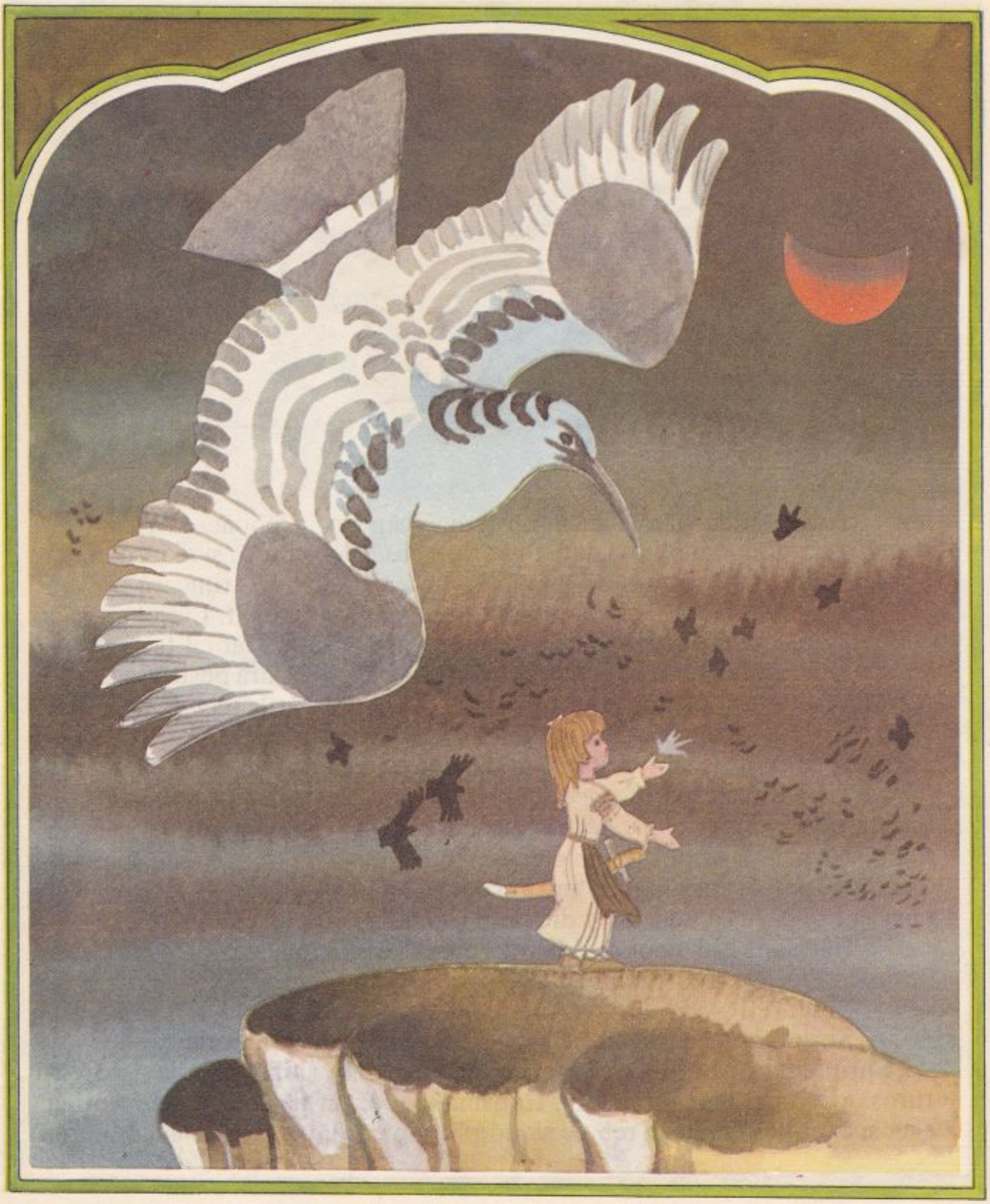

clipă veniră atîtea păsări încît nu mai încăpeau în copaci. Pasărea cu penele de argint mai bătu o dată din aripi, păsările zburară și se întoarseră apoi fiecare cu cîte o ramură uscată în cioc. Cît ai clipi, aruncară povara jos, în jurul lupoaicei, făcînd un țarc de crengi mare și înalt. Lupoaica sări speriată din culcuș încercînd să rupă crengile cu dinții. Dar cît te-ai șterge la ochi, sosiră alte păsări cu tăciuni aprinși în cioc. Îi lăsară peste vreascuri. Vreascurile se aprinseră de jur împrejur, și toate păsările începură să facă vînt cu aripile. Lupoaica fu învăluită de flăcări și pieri. Sprinteoara se apropie de munte și-l atinse cu ciocănelul. În munte se deschise o poartă și fata prinse a urca pe scări minunate, de marmură albăstrie. Și tot mergînd, prin locuri fermecate, iată că se pomeni într-o peșteră mare, cu pereții și bolțile de cleștar. În mijlocul peșterii era o gură de fîntînă și parcă auzi așa ca un huruit în adînc. Inima i se făcu cît un purice. I se păru că aude pași din ce în ce mai apropiați. Fata strigă:

— Hei care ești acolo? Abia spuse cel din urmă cuvînt și în gura fîntînii văzu ieșind o mogîldeață cu un sac în spate.

— Mugurel!

— Sprinteoara, surioara mea, cum de ai putut veni pînă aici?

Sprinteoara își îmbrățișă fratele. Mugurel era slab, gălbejit și zdrențuros. «De cînd m-a furat Zîna Hapsîna, cobor, în fiecare zi, prin fîntîna asta și caut nestemate. Trebuie să umplu șapte odăi, dar pînă acum n-am

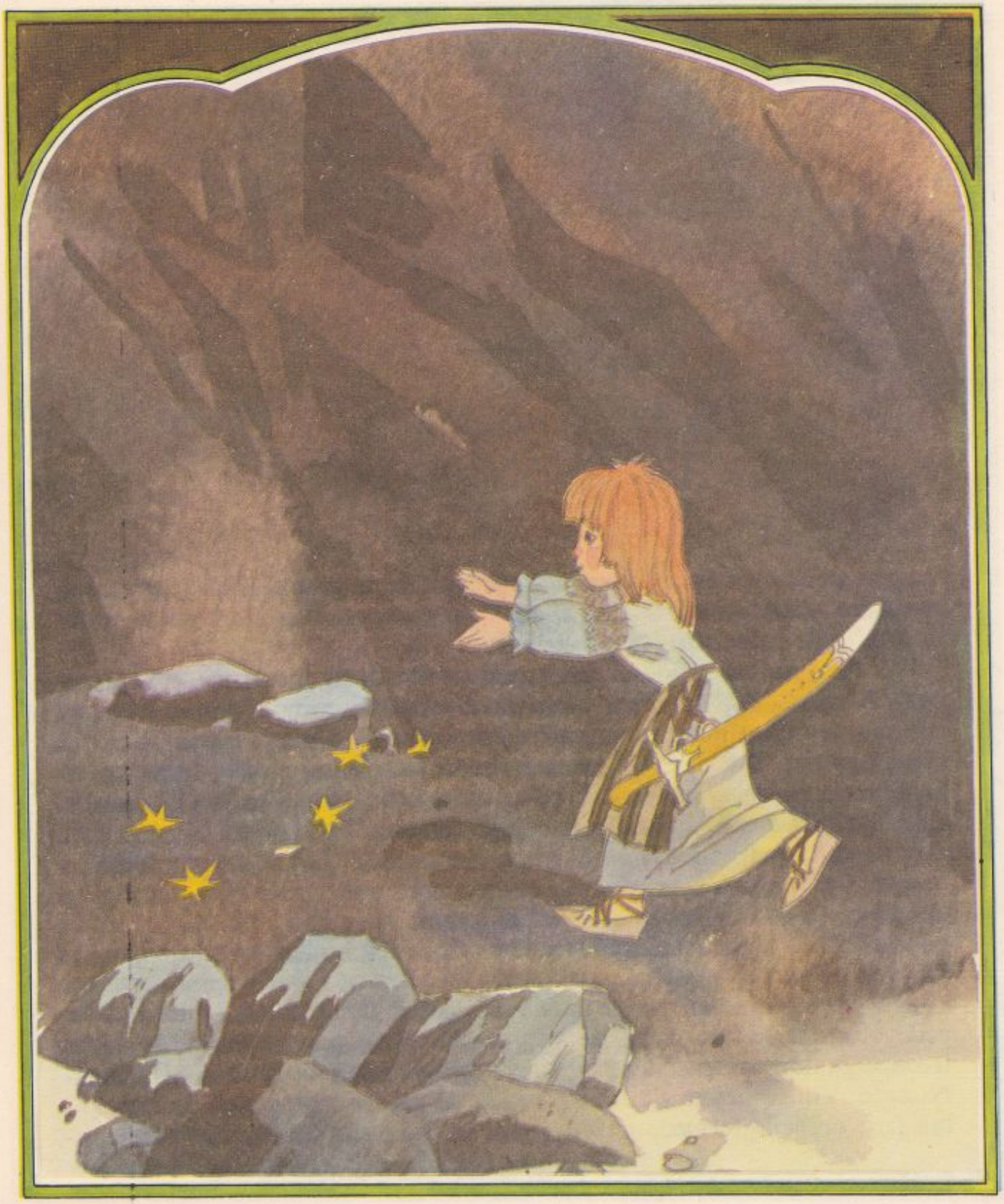

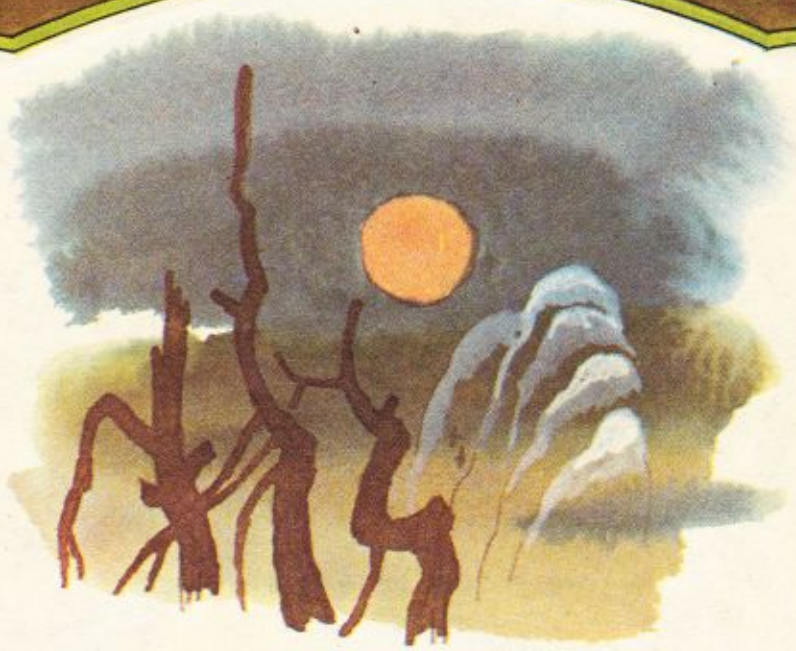

umplut decît un ungher, căci pietrele scumpe se găsesc greu. Întoarce-te mai bine acasă, surioara mea. Dacă te va găsi aici Zîna Hapsînă va fi rău de tine și de mine, întoarce-te acasă.

— Nici nu mă gîndesc, hai repede, vino după mine, spuse Sprinteoara. Mugurel lăsă sacul jos, alese din el o piatră scumpă, o puse în buzunar și zise: «Are putere asupra întunericului. E o piatră rară.» Cei doi copii porniră. Dar drumul pe care venise fata se ascunsese. Începură să sară peste bolovani colțuroși, peste adîncurile care li se deschideau în cale. Bolțile se prăbușeau, peșterile se ferecau, întunericul îi împresură dintr-o dată. Mugurel scoase piatra fermecată. Zăriră o crăpătură în munte. Sprinteoara atinse locul acela cu ciocănelul de fier și în fața lor se deschise o ușă. Cei doi copii ieșiră la lumina zilei. Dar abia făcură cîțiva pași că Zîna Hapsîna, zărindu-i din vîrful Muntelui Negru, rupse cu ghiarele o bucată de stîncă și o aruncă înaintea lor. Din bucata de stîncă crescu numaidecît un munte înalt pînă la cer. Sprinteoara își încălță repede opincile de fier, îl luă pe Mugurel în brațe și cît ai bate din palme trecură peste munte. Zîna Hapsîna trimise, după ei, Vîntul de Miază-Noapte. Vîntul porni vîjîind. Îi ridică pe cei doi copii pînă la nori și-i luă fetii opincile fermecate, dar sabia nu i-o putu smulge din mînă. În-

furiat, vîntul îi aruncă pe Muntele Secetei. Au stat acolo, sus, ce au stat şi iată că de la o vreme începu să-i chinuie foamea şi setea. Cînd nu mai ştiau ce să facă, de foame şi de sete, Sprinteoara zări într-o văgăună un trunchi uscat de copac. Fata scoase nuieluşa de alun din sîn şi atinse trunchiul acela. Trunchiul pe dată înverzi şi legă rod. Poamele lui erau nemaipomenit de gustoase. Cei doi copii îşi potoliră foamea, setea, şi se aşezară la umbră sub copac. Copacul creştea, creştea din ce în ce mai mare, acoperindu-i cu frunzişul lui răcoros. Şi cum se gîndeau ei ce-ar putea face să coboare de pe munte, din copac căzu o crenguţă. Sprinteoara atinse crenguţa cu nuieluşa de alun şi pe dată crenguţa dădu rădăcini şi începu să crească sub ochii lor. Atunci Sprinteoara şi Mugurel prinseră să rupă multe crenguţe din copac, să le atingă cu nuieluşa de alun şi să le arunce pe munte. Ţinîndu-se de tulpinele copacilor, cei doi copii începură să coboare. Coborîşul era greu. De la tulpină, la tulpină, de pe o rădăcină pe altă rădăcină şi cu băgare de seamă ajunseră pînă aproape de poalele muntelui. Dar cînd să pună piciorul pe pămînt văzură în faţa lor o prăpastie adîncă, peste care nu trecea nici o rădăcină, peste care nici un cerb nu s-ar fi încumetat să sară. Şi cum sta Sprinteoara şi se gîndea ce să facă, îşi aduse aminte de fulgul păsării cu penele de argint. Dar cînd să-l pună

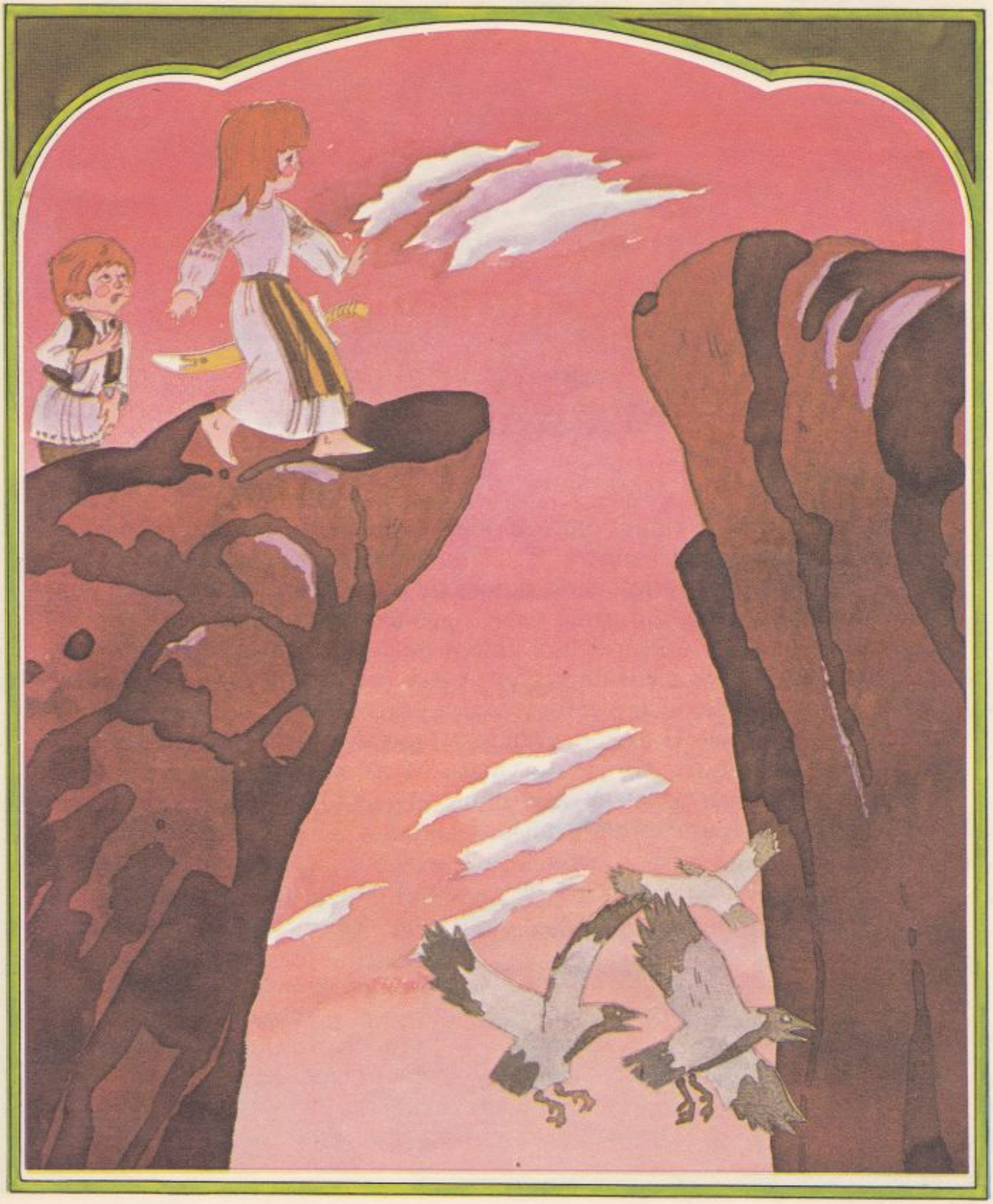

în palmă, îl scăpă și fulgul pluti ce pluti apoi căzu în adîncul prăpastiei. De nicăieri nu se arătă nimeni. Și deodată fata auzi un glas:

— Sprinteoară, Sprinteoară, numai eu te pot ajuta, nuielușa de alun, dar asta e pentru cea din urmă dată. Ascultă ce trebuie să faci... Sprinteoara luă nuielușa, o înfipse în munte și pe dată începu să crească, peste prăpastie, un pod împletit din ramuri verzi. Și ramurile erau atît de dese și podul atît de mare încît nici nu se vedea prăpastia. Cei doi copii porniră repede pe pod, dar Hapsîna, uitîndu-se spre Muntele Secetei și văzîndu-l verde, împădurit, porni ca o vijelie. Mugurel și Sprinteoara tocmai coborau pe o potecă într-o vale minunată, cînd le ieși în cale zgripțuroaica. Sprinteoara se dădu un pas înapoi și scoase sabia dăruită de Faur. Hapsîna își lungi mîinile să apuce sabia. Sprinteoara i le reteză dintr-o dată. Mîinile se ridicară de jos și se lipiră la loc de trupul Hapsînei. Fata se înspăimîntă, pentru o clipă. Dar prinse curaj cînd își aminti de vorbele Uriașului.

Zîna Hapsîna se prefăcea cînd în corb, cînd în șarpe, cînd se înălța ca o trestie pînă la nori, cînd se lățea, ca o broască, la pămînt. Sprinteoara însă nu o slăbea o clipă, o lovea întruna cu sabia. Simțind Hapsîna puterea săbiei, voi să fugă să-și cheme ajutoarele. Sprinteoara nu-i dădu răgaz căci venindu-i bine îi reteză dintr-o dată capul. Zgripțuroaica se prăbuși. Din trupul ei ieși un fum vînăt, înecăcios, care se

risipi în vînt... Și în acel moment se auzi o zguduitură de se cutremurară văzduhurile. Muntele Negru se scufundă în pămînt și în locul lui apăru o baltă cu apă gălbuie.

Sprinteoara îl apucă pe Mugurel de mînă și bucuroși porniră spre casă.

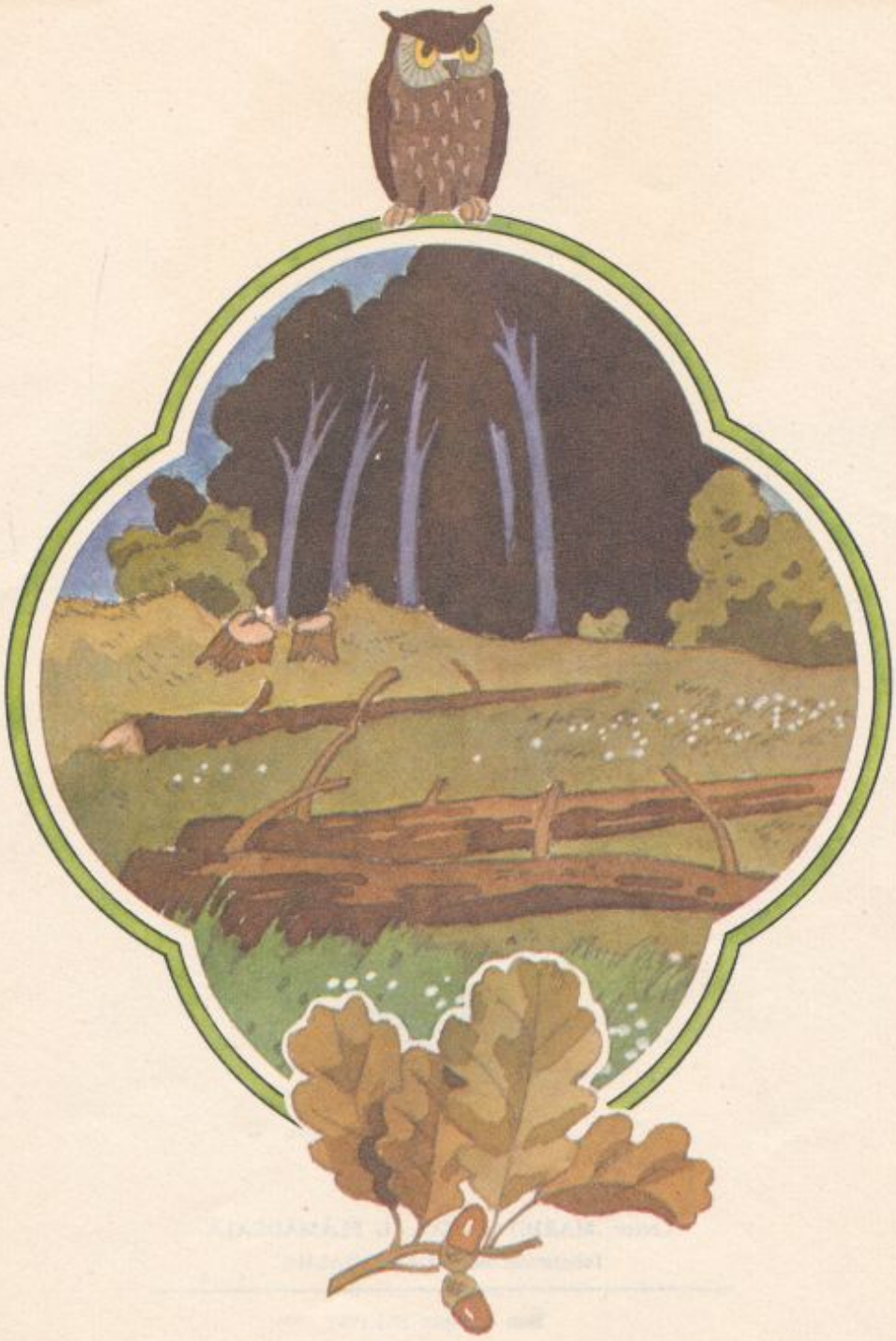

LEI 7,50